

PATYČIŲ IR SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO VILNIAUS BARBOROS RADVILAITĖS PROGIMNAZIJOJE

TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių ir smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Barbaros Radvilaitės progimnazijoje (toliau – Progimnazija) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti Progimnazijos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos, patyčių apraiškoms ugdytosi aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. kovo 22 d. Nr. V-190 ir Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 30-1602.

3. Tvarkos aprašas nustato patyčių ir/ar smurto stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Progimnazijoje, vadovaujantis šiais principais:

3.1. į patyčias ir smurtą būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas Progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias ar/ir smurtą, privalo reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias ir/ar smurtą amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias ir/ar smurtą amžiaus ir pareigų.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

4.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

4.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė

žala ir kt.;

4.1.3. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

4.1.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

4.2. **smurtas** – sąmoningas jėgos taikymas siekiant sužeisti ar įžeisti kitą asmenį;

4.3. **patyčias ir/ar smurtą patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi, prieš kurį smurtaujama;

4.4. **besityčiojantysis ir/ar smurtaujantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ar smurtą ir/ar prisidedantis prie jų;

4.5. **patyčias ir/ar smurtą patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi, ar prieš kurį smurtauja mokinys (-iai);

4.6. **patyčių ir/ar smurto stebėtojas** – mokinys ar darbuotojas, matantis ar žinantis apie patyčias ir/ar smurtą;

4.7. **patyčių ir/ar smurto prevencija** – veikla, skirta patyčių ir smurto rizikai mažinti imantis Progimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

4.8. **patyčių ir/ar smurto intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių ir/ar smurto dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėjams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

4.9. **patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių ir/ar smurto situacijos Progimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

PATYČIŲ IR SMURTO STEBĖSENA IR PREVENCIJA

5. Patyčių ir/ar smurto prevencija ir intervencija Progimnazijoje yra svarbi veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Progimnazijos vadovas, Progimnazijos Vaiko gerovės komisijos nariai, pagalbos mokiniui specialistai, klasių vadovai, o ją vykdo visi Progimnazijos bendruomenės nariai.

6. Patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 Progimnazijos Vaiko gerovės komisija komisijos nariai (toliau – VGK), kurie:

6.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę mokinių apklausą apie patyčias ir/ar smurtą ir apibendrina jos rezultatus;

6.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl Progimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir/ar smurtą, atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

6.3. socialiniai pedagogai remdamiesi apklausos ir pranešimų apie patyčias ir/ar smurtą analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą metams, derina jį su VGK ir teikia direktoriui tvirtinti.

6.4. VGK teikia siūlymus Progimnazijos vadovui dėl patyčių ir/ar smurto prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, Tvarkos aprašo tobulinimo, Progimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių ir/ar smurto prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

7. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias ir/ar smurtą, informuoja VGK narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie patyčių ir smurto prevencijos ir intervencijos rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis ir/ar smurtu.

III SKYRIUS PATYČIŲ IR/AR SMURTO INTERVENCIJA PROGIMNAZIJOJE

8. Visais įtariamų ir realių patyčių ir/ar smurto atvejais kiekvienas Progimnazijos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

8.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias ir/ar smurtą – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, jei turi galimybę, išsaugo įrodymus;

8.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ir/ar tyčiojasi, Progimnazijos Mokinio elgesio taisykles;

8.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus), Progimnazijos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

8.4. informuoja klasės vadovą (jo nesant socialinį pedagogą ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui) Tarnybiniu pranešimu (**3 priedas**) apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ir/ar smurtą, elektroninių patyčių atveju pateikia (jeigu turi) išsaugotus įrodymus.

9. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias ir/ar smurtą:

9.1. nedelsdamas aiškina situaciją, paima mokinių situacijos paaiškinimus;

9.2. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia mokinių tėvus atvykti į Progimnaziją;

9.3. pildo pranešimo apie patyčias **1 priedą** (nustatęs patyčių ir smurto atvejį);

9.4. tą pačią dieną apie įvykį praneša socialiniam pedagogui.

10. Socialinis pedagogas:

10.1. registruoja pranešimą Patyčių ir smurto registracijos žurnale.

10.2. esant poreikiui sprendžia patyčių ir/ar smurto situaciją su klasės vadovu, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susitikimus situacijos įvertinimui;

10.3. nesiliaujant smurtui, patyčioms ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais kreipiasi į Progimnazijos Vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

11. Progimnazijos Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

11.1. numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);

11.2. informuoja Progimnazijos vadovą apie esamą situaciją;

11.3. ypatingu atveju (esant fiziniam smurtui) arba jeigu numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, patyčių ir/ar smurto sustabdyti nepavyksta, informuoja Progimnazijos vadovą ir kreipiasi bendradarbiavimo į Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją.

12. Mokiniui pasityčiojus iš Progimnazijos darbuotojo arba Progimnazijos darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turi informuoti Tarnybiniu pranešimu (**3 priedas**) socialinį pedagogą ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui. Taip pat elgiamasi pastebėjus ir/ar įtarus smurtą.

13. Kiekvienas, sužinojęs apie Progimnazijos darbuotojo patiriamą smurtą ar patiriamas patyčias arba darbuotojo smurtavimą ir/ar tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas apie tai informuoti mokyklos vadovą.

14. Progimnazijos vadovas, sužinojęs apie Progimnazijos darbuotojo patiriamą smurtą, patyčias arba Progimnazijos darbuotojo smurtavimą, tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.

15. Patyčių ir/ar smurto dalyviams pagal individualius poreikius Progimnazijoje teikiama psichologinė ir/ar socialinė pedagoginė pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys mokinio ar darbuotojo asmens byloje, ir duomenys, susiję su asmeniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims išsiaiškinti smurto ir/ar patyčių atvejį ir atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti asmenų teises ir teisėtus interesus.

17. Visi Progimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su Tvarkos aprašu pasirašytinai.

18. Tvarka skelbiama Progimnazijos internetinėje svetainėje.

VILNIAUS BARBOROS RADVILAITĖS PROGIMNAZIJA

PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS IR/AR SMURTĄ

Nr.

(data)

I. Bendrieji duomenys:

Patyčios/smurtas įvyko (data, val.)	
Kur įvyko (vieta)	
Kas praneša apie įvykį (vardas, pavardė)	
Patyčių/smurto forma: (pažymėti)	<ul style="list-style-type: none">○ žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;○ fizinės patyčios/smurtas: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;○ elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;○ socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;○ Kita: (įrašykite)

II. Duomenys apie patyčių/smurto dalyvius:

Asmens, patyrusio patyčias/smurtą vardas, pavardė		
Asmens (-ų), kuris (-ie) tyčiojasi/smurtauja, vardas, pavardė		
Asmens (-ų), stebėjusio (- ių) patyčias/smurtą, vardas, pavardė		

III. Įvykio aprašymas:

VILNIAUS BARBOROS RADVILAITĖS PROGIMNAZIJA
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR SMURTĄ PAGALBOS PLANAS

